

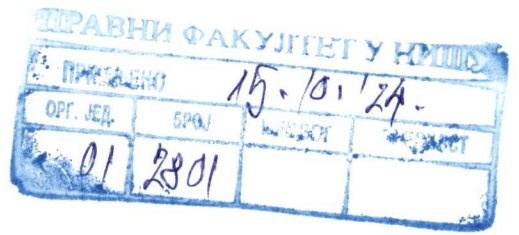
Универзитет у Нишу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Бр. 01-2801/1
15/10/2024. године

На основу члана 36. Правилника о мастер академским студијама права Служба за наставу и студентска питања даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

1. Обавештава се јавност да су завршни мастер рад и Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада под називом „Примена права као исходиште правног поретка”, кандидата Ђорђевић Николе, број досјеа M053/23-O, студента мастер академских студија права на Правном факултету у Нишу, примљени дана 15/10/2024. године и да се налазе у Библиотеци и на сајту Факултета.
2. Извештај и мастер рад доступни су, у року од 5 (пет) дана од дана истицања овог обавештења на огласну таблу Факултета, заинтересованим лицима у времену од 08,00 до 15,00 сати сваког радног дана.
3. Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада су саставни део овог обавештења.
4. Ово обавештење истаћи на сајт и доставити Библиотеци.

СЛУЖБА ЗА НАСТАВУ И
СТУДЕНТСКА ПИТАЊА

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА ЗА ПРАВНО ТЕОРИЈСКЕ НАУКЕ

КОМИСИЈА

ЗА ОЦЕНУ И ЈАВНУ ОДБРАНУ МАСТЕР РАДА

Проф. др Саша Кнежевић, председник Комисије

Проф. др Славиша Ковачевић, члан комисије

Проф. др Марко Трајковић, члан комисије и ментор

Комисија (образована Одлуком бр.01-2689 од 08.10. 2024. године) за оцену и јавну одбрану мастер рада под насловом „*Примена права као изходните правног поретка*“ кандидата Николе Ђорђевића М053/23-0 у саставу: Проф. др Саша Кнежевић, председник Комисије, Проф. др Славиша Ковачевић, члан комисије, Проф. др Марко Трајковић, члан комисије и ментор, подноси

ИЗВЕШТАЈ

Кандидат Никола Ђорђевић написао је мастер рада под насловом „*Примена права као изходните правног поретка*“ у захтевној форми која је неопходна за израду и писање мастер радова на Правном факултету у Нишу а његова садржина одговара захтеваном степену научног сазнања. Избор теме, студијско истраживачки рад, коришћена литература, указују да се кандидат одговорно и систематично бави овом темом, те стога Комисија даје позитивну оцену и извештај на мастер рад за јавну одбрану. Мастер рад је написан на страна компјутерски обрађеног текста, са 36 библиографских јединица, од којих је 7 на страном, енглеском језику. Што се тиче структуре мастер рада она се састоји од Увода и још од 3 наслова, закључка, пописа коришћене литературе, пописа остале истраживачке грађе, сажетак и кључне речи, Abstract и биографије студента.

У уводном делу, аутор мастер рада методолошки изведено, дефинише и образлаже сам предмет истраживања, хипотезе, методе и саму логичку повезаност структуре мастер рада.

У првом наслову *„Право као израз друштвеног и правног поретка“* аутор констатује да је право је ипак само израз друштвених потреба, односно потреба друштва да нечим јачим, нечим што располаже већом силом, којом ће регулисати своје односе. Током тог регулисања и долази до примене права, односно примене правне норме која мења и обликује понашање људи у друштву. Док тако регулише своје односе, наводи се у раду, друштво се и стара о очувању свог поретка, односно бави се очувањем својих вредности које му између осталог и омогућавају опстанак. Тада постаје јасно да је главни задатак правне норме да својим императивним садржајем одува друштвене вредности усмеравајући понашање људи у одређеном правцу, ваљано се износи став у раду. Јасно је да се правни поредак издиже изнад друштвеног али и то да правни поредак настаје у крилу друштвеног поретка и његов је израз. Примена права највише говори у прилог друштвеног израза правне норме, што значи да су директни узроци права друштвене потребе. Социолошки приступ праву одбацује међутим форму а истиче ефикасност у примени. Право јесте друштвена појава, ваљано се закључује у раду, и потреба и како смо то већ нагласили оно има свој неодвојив нормативни вид постојања. У раду је осветљена и делатност стварања права, планског и спонтаног и то кроз анализу појединих метода. Примена права захтева и одређење појма правно начело, а што је такође изведен правни појам, и представља у својој суштини апстрактне норме, које су изведене из оних које су мање апстрактне и потом начела важе за низ случајева који су већ обухваћени и нижим нормама, истиче аутор. Потом се у раду наглашава да је за домен његове примене изузетно је важно одредити циљ тог стварања.

У другом наслову *„Правна норма као императив и њена примена“* се наводи да се сврха стварања правне норме исцрпљује у њеној примени. За ово је нужно да постоји норма и субјекат њене примене, те самим тим изгледа да је примена права у неку руку и тежа од њеног стварања. Када се назначило у раду да је неопходан субјекат примене, јасно је да заправо најчешће овде говоримо о оном субјекту који има апарат присиле који се труди да примена буде ефективна. Та ефективна примена значи да ће се људско понашање усмерити и прилагодити правној норми, односно субјекат ће се понашати или по примарној заповести израженој у диспозицији или по секундарној заповести израженој

у санкцији. У сваком случају заповест је императивног карактера и неће оставити простор за другачије понашање од прописаног, ваљано се истиче у раду. Мада се ми можемо понашати по диспозицији што ће бити означено као добровољно понашање а можемо бити и присиљени путем санкције. Ипак, истиче се даље у раду, како је право хетерономног карактера и код добровољне примене права можемо говорити о елементима принуде, јер постоји страх од санкција. Док ће потпуна принудна примена права у најужем смислу подразумевати понашање по санкцији и њену примену. Идеално, али никад достигнуто стање ствари, била би добровољна примена права из убеђења у његову вредност. Више је разлога за заинтересованост државе за добровољно понашање људи по правним нормама, наводи се у раду, један је ефективна примена норме без застоја, а други је идеолошке природе, јер се гради слика о позитивном праву које је опште прихваћено у друштву. Ипак, држава не поклања превише вере у своје грађане, сматра аутор, и она ће примену обезбедити санкцијама, чиме ће грађани бити путем санкције натерани да поштују правну норму путем механизма принуде. Аутор сматра да су повезани садржај и примена правне норме, и један од другог зависе.

У трећем наслову *„Тумачење норме при њеној примени у правном поретку“* се повезује тумачење са применом права. Примена права захтева тумачење онога што ће се применити. Сама примена нема могућности да због нејасности правне норме „прође“ без тумачења, а норма до нас долази у писаном облику те захтева језичко тумачење као нешто од чега полазимо. Ипак, значења прелазе границе језика, сматра аутор. У овом делу рада учињена је следећа веза односно разматран релацијски однос разумевање – примена права јасан је сам по себи. Хелмут Фетер је приметио језичку сличност, која иде и више и даље од саме језичке сличности, између речи херменеутика и „имена грчког бога Хермеса“ који је гласник, долази из далека, те представља нешто непознато, док је Хестија „богиња огњишта и дома“ те самим тим представља нешто познато. У раду се констатује да је право израз свести и језика те је сасвим могуће да буде „неразумљиво“, односно да се не може наћи његов смисао, или смисао наредбе. Наглашава се да је тумачење свакодневна делатност, која није везано само уз право. Правни систем би морао бити непротивречна логички сређена средина у којој се норме стварају и потом преносе у фактички део правног поретка у којем се потом људи понашају по њима, ваљано се истиче у самом раду. Ово значи даље, сматра аутор, да се оне морају схватити и систематски, односно

тумачити на начин да све оне припадају једном логички непротивречном и сређеном правном систему. Тумач једноставно жели да правне норме при примени остварују задатак опстанка правног поретка. Постаје веома јасно да је исходиште правног поретка остварење, односно примена правне норме, па и правног система, као његовог нормативног дела, у целини. У самом раду јасно је обрађено питање херменеутике и дата главна учења о херменеутичким канонима. У овом делу рада јасно је обрађен и предмет тумачења и дати главни облици тумачења.

У закључном разматрању аутор даје своје закључке након дефинисање свих појмова који су и основа овог рада, као и дефинисање и заузима став да је с обзиром на задатак онога ко прописе примењује, а то је одржање правног поретка као и његово ваљано функционисање, примена права одговоран и сложен процес у коме је истовремено веома тешко начинити складну целину свих елемената које имамо при примени права. Дакле, ваљано је изнет закључак да садржина правних прописа које ваља применити а који имају императиван карактер чини да овај процес посебно у домену изузетно ригидних правних правила постане одговорно-сложен. Примена права захтева целокупно правничко знање, и можда и превазилази обично правничко обзорје, јер захтева познавање и свих других друштвених феномена и то посебно у „тешким случајевима“ како их до Роналд Дворкин означава. Из тог разлога сматрамо да је у раду изнет ваљан став о правним празнинама које се посебно умножавају због несавршености творца норми, али и због друштвене динамике коју право мора да прати. Пошто је правна норма императивног карактера јасно је колико је неопходно да право буде примењена на ваљан начин, јер таква норма може директно да „погоди“ субјекте на које се примењује. Излазак из овакве ситуације налази се у аксиолошком методу, на чему се у раду инсистира, који ће имати неопходну критичку оштрицу. Јер, у праву увек постоји оно што је Бети, а такво се схватање и наводи у самом раду, сматрао да постоји опасност од „укидања објективитета“. Из тог разлога се примена права не може оставити волунтаристичком приступу оних који га примењују. Тако је улога тумача постала још важнија.

Мастер рад „*Примена права као исходиште правног поретка*“ одликује се добром изборном темом испитивања, и током формулисање предмета, значаја, циља и хипотеза мастер рада, у раду су коришћени филозофски, аксиолошки и правни методи.

Аутор је у свом раду објаснио и сиситемски образложио што кроз закључке што кроз различите теорије о дефинисању самог појма морала, права, етике као и о њиховој узрочној вези, о негативним моралним деловањима као и позитивним, да морално поступање и јесте суштина, али да би се резултат видео, мора се радити на моралном расуђивању пре него што се предузме акт чињења, јер ту је основа свих касније последица које се могу јавити у друштву. Аутор је у свом раду и објаснио да друштво осећа све промене било оне негативне или позитивне, али са јачањем правих друштвених вредности, са јачањем осећаја одговорности, поштовања закона и осећаја за друге, тек тада се може рећи да је то друштво на једном добром путу да постојане морално, праведно и наравно где постоји оно најважније начело а то је начело владавина и правна држава.

На основу овог Извештаја, Комисија у наведеном саставу, сматра да је мастер рад **„Примена права као исходиште правног поретка“ кандидата Николе Ђорђевића** (M053/23-0), подобан за јаву одбрану јер је задовољио методолошке, теоријске и емпиријске. У раду, аутор је обрадио постојећу, репрезентативну литературу, извршио њену интерпретацију, креативно структурисао рад по одређеним насловима. Мастер рад је резултат научног, критичког, систематизованог и самосталног сагледавања значајних аспеката и приступа дефинисања појма слободе као вредности, те пута који се прелази од такве вредности до тоталитаризма.

У Нишу, 14.10.2024. године

Проф.др Саша Кнежевић, председник комисије

Проф.др Славиша Ковачевић, члан комисије

Проф.др Марко Трајковић, ментор, члан комисије

